

ORADEA

”REZERVAȚIE DE ARHITECTURĂ”

Cel mai vechi centru umanist din Transilvania, Oradea, este o localitate cu o istorie milenară, atestat în urmă cu 901 ani, aflat la confluența Occidentului cu Orientul, un adevărat *oraș punte* între cele două lumi, al cărui fond de patrimoniu arhitectural a apărut la cumpăna dintre două secole, în ”La Belle Epoque”.

”Perioada păcii” sau ”La Belle Epoque”, resimțită în întreaga Europă în intervalul cuprins între a doua parte a secolului al XIX-lea și primii ani ai secolului al XX-lea, a avut o influență extraordinară asupra orașelor din monarhia dualistă, inclusiv asupra Oradiei. Efervescența spirituală, bogăția comunității și gustul pentru frumos au făcut ca în urbea de pe malurile Crișului Repede să își găsească loc de manifestare arhitecți de o valoare reductabilă și stiluri arhitectonice foarte apropiate Europei Centrale și vestice.

Fondul arhitectural construit pe la 1900 a rămas ca o mărturie a acestei perioade de exuberanță, de efervescentă creativitate și dezvoltare economică. Oradea a beneficiat de posibilitatea de a adopta, trecând prin filtru propriu și armonizând cu istoria sa locală, tot ceea ce era de top ca mișcare intelectuală, culturală și artistică.

Secessionul a lăsat urme atât de bine definite în fizionomia orașului, amprente atât de fine, vesele, amănunțite încât tind să devină similare cu cartea de identitate a unui oraș frumos și rafinat. Marile familii de comercianți, industriași și antreprenorii au fost comandarii clădirilor care au schimbat aspectul orașului. Cu arhitecți celebri ai spațiului european, au fost ridicate construcții impozante, dinamismul acestei perioade plasând orașul între primele orașe cu creșterea cea mai spectaculoasă din imperiu, alături de Timișoara, Pécs, Cluj ori Budapesta.

Considerată astăzi de către specialiștii în istoria artelor ca o adevărată *rezervație de arhitectură*, Oradea este gazda a nu mai puțin de 77 de clădiri monument înregistrate în listele Comisiei Naționale pentru Monumente Istorice. Există cel puțin 25 de clădiri reprezentative secession, ceea ce face din Oradea unul dintre cele mai importante centre ale acestui curent artistic din spațiul românesc. Este din acest motiv primul oraș din țară inclus, în anul 2012, în Rețeaua europeană a orașelor Art Nouveau, alături de alte orașe din 16 țări, în scop de cooperare, cercetare, conservare și dezvoltare.